

Wstęp

W krajach o gospodarce rynkowej mała firma jest najpopularniejszą, a zarazem najbardziej dynamiczną formą działalności gospodarczej. Małe i średnie przedsiębiorstwa intensywnie przyczyniają się tam do rozwoju i dobrobytu gospodarki oraz odgrywają rolę stabilizatora gospodarczego. Bezspornym jest więc fakt, że należy monitorować i wspierać procesy rozwoju i kształtowania konkurencyjności tej grupy organizacji.

Aby przybliżyć czytelnikom możliwość uczestniczenia w tym procesie, przygotowano niniejszą monografię. Skierowana jest ona zarówno do osób zajmujących się badaniem problemów zarządczych i rozwojowych MSP, jak i do studentów zarządzania, którzy zgłębiając tajniki zakładania, prowadzenia oraz rozwoju różnego typu organizacji, muszą także rozumieć specyfikę prowadzenia działalności gospodarczej w małym wymiarze. Mamy nadzieję, że sięgną po nią także praktycy (właściciele i menedżerowie MSP), których zainspiruje przy podejmowaniu decyzji kształtujących przyszłość i konkurencyjność prowadzonych przez nich firm.

W prezentowanej pracy przedstawiciele wiodących polskich uczelni wyższych starają się przybliżyć nie tylko specyfikę procesów kształtowania konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw, ale i podzielić się wynikami swych badań nad działaniami budującymi ich przewagę rynkową w różnych obszarach.

Aby płynnie poprowadzić zainteresowanych przez omawiane zagadnienia, podzielono monografię na cztery części. Pierwsza stanowi wprowadzenie do dalej pogłębianej tematyki. Zebrano w niej omówienia podstawowych dla kształtowania konkurencyjności i przewagi konkurencyjnej obszarów. Analizy rozpoczynają badania istoty konkurencyjności, przewagi konkurencyjnej MSP oraz czynników je kształtujących. Przybliżone zostały kwestie zasobowe jako elementy determinujące efektywność badanej grupy przedsiębiorstw. Wśród zasobów istotnych dla konkurencyjności MSP w szczególności sposób doceniono wizerunek i markę.

Część druga dotyczy uwarunkowań i strategii mających dziś znaczny wpływ na konkurencyjność małych i średnich przedsiębiorstw. Przedstawiono w związku z tym problematykę zarządzania relacjami z interesariuszami oraz różnego typu determi-

nanty wyboru strategii rynkowych. Zaznaczono znaczenie w procesach kształtowania przewagi konkurencyjnej MSP nie tylko rozwiązań innowacyjnych, ale i umiejętnego naśladownictwa. Przeanalizowano coraz to szerzej dyskutowane i praktykowane logistyczne aspekty funkcjonowania małych przedsiębiorstw, w tym zarządzanie łańcuchem dostaw oraz działalność w przestrzeni wirtualnej.

W części trzeciej starano się zaznaczyć, że w procesach kształtowania przewagi konkurencyjnej MSP wyjątkową rolę odgrywa umiejętność współpracy z otoczeniem rynkowym. W tym celu na wstępie przedstawiono rolę menedżerów w procesach współdziałania firm sektora MSP, a w dalszej kolejności ukazano korzyści płynące z kooperacji opisywanej grupy przedsiębiorstw z zewnętrznymi podmiotami rynkowymi. W ramach pogłębienia analiz skupiono się nad motywami podejmowania przez MSP związków współpracy. Zaznaczono też istotną rolę modelowania biznesu i procesów offshoringu.

Część czwarta to zasygnalizowanie ważnej dla kształtowania konkurencyjności i przewagi MSP zdolności do wychodzenia i skutecznego funkcjonowania na rynkach zagranicznych. Wagę problemu ukazują analizy zestawiające poziom zaangażowania w internacjonalizację z wynikami ekonomicznymi przedsiębiorstw. Wątek ten rozwijają badania procesów budowy przewagi konkurencyjnej kreowanej przez MSP w drodze umiędzynarodowienia działalności.

Wydaje się, że poruszane w poszczególnych rozdziałach zagadnienia nie tylko pogłębiają wiedzę z zakresu procesów i uwarunkowań działań kształtujących konkurencyjność funkcjonujących wspólnie małych i średnich przedsiębiorstw, ale i ją znacząco empirycznie weryfikują. Praca ta może zatem stanowić wartościowy wkład w procesy głębszego poznania, lepszego zrozumienia i sprawniejszego prowadzenia działalności gospodarczej w mniejszych rozmiarach. Jednocześnie tworzy też możliwości nie tylko dalszych przemyśleń i badań w tym zakresie, ale i inicjowania i podejmowania strategicznych dla wielu przedsiębiorstw realnych zmian organizacyjnych oraz inwestycji.